

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 28 lipca 1959 r.

w sprawie trybu nadawania stopni naukowych w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz w instytutach istniejących poza szkołami wyższymi.

Na podstawie art. 154 pkt 2 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do:

- 1) placówek naukowych Polskiej Akademii Nauk, zwanych dalej „placówkami Akademii”, działających na podstawie ustawy z dnia 30 października 1951 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 57, poz. 391),
- 2) instytutów naukowych i naukowo-badawczych istniejących poza szkołami wyższymi, zwanych dalej „instytutami”, działających na podstawie ustawy z dnia 8 stycznia 1951 r. o tworzeniu instytutów naukowo-badawczych dla potrzeb gospodarki narodowej (Dz. U. Nr 5, poz. 38) lub utworzonych na podstawie art. 47 ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1956 r. Nr 45, poz. 205) lub na podstawie przepisów szczególnych.

Warunki i tryb nadawania stopnia doktora.

§ 2. 1. Stopień doktora nadaje rada naukowa placówki Akademii lub instytutu, zwana dalej „radą naukową”, w drodze przewodu doktorskiego.

2. Do przewodu doktorskiego może być dopuszczona osoba odpowiadająca warunkom określonym w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1959 r. w sprawie warun-

ków uprawniających szkoły wyższe, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk i instytuty istniejące poza szkołami wyższymi do nadawania stopni naukowych (Dz. U. Nr 35, poz. 218), która posiadając tytuł magistra, magistra inżyniera lub lekarza zajmowała się pracą naukową co najmniej przez okres dwóch lat. Okres ten rada naukowa może skrócić nie więcej niż do jednego roku.

3. Praca naukowa, o której mowa w ust. 2, może być prowadzona w ramach studiów doktoranckich albo też poza nimi. O tym, czy pracę prowadzoną poza studiami doktoranckimi można uznać za odpowiadającą warunkom określonym w ust. 2, rozstrzyga rada naukowa w poszczególnych przypadkach.

§ 3. Przewód doktorski obejmuje:

- 1) zatwierdzenie tematu rozprawy doktorskiej; i wyznaczenie promotora przez radę naukową,
- 2) przedłożenie rozprawy doktorskiej,
- 3) powzięcie przez radę naukową uchwały o wstępnym przyjęciu rozprawy doktorskiej,
- 4) złożenie egzaminów doktorskich,
- 5) przeprowadzenie publicznej dyskusji nad rozprawą doktorską,
- 6) powzięcie przez radę naukową uchwały o przyjęciu rozprawy doktorskiej i o nadaniu stopnia doktora,
- 7) uroczysty akt promocji.

§ 4. 1. Osoba ubiegająca się o stopień doktora składa kierownikowi placówki Akademii lub instytutu podanie o wszczęcie przewodu doktorskiego, przedstawiając równocześnie proponowany temat rozprawy doktorskiej.

2. Do podania należy dołączyć:

- 1) życiorys,
- 2) dowód stwierdzający uzyskanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza,
- 3) dowód stwierdzający prowadzenie pracy naukowej, jej rodzaj, czas trwania i zakres (§ 2 ust. 2) oraz ewentualnie
- 4) wykaz prac naukowych i popularyzacyjnych z zaznaczeniem, które z nich były opublikowane.

3. Decyzję o wszczęciu przewodu doktorskiego i zatwierdzeniu tematu rozprawy podejmuje rada naukowa wyznaczając równocześnie promotora spośród samodzielnych pracowników nauki. Promotor czuwa nad przebiegiem przewodu doktorskiego i w razie potrzeby udziela pomocy osobie ubiegającej się o nadanie stopnia doktora.

§ 5. Rozprawa doktorska powinna stanowić samodzielny dorobek naukowy. Przepisy wydane na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336), zwanej dalej „ustawą”, określające bliżej warunki, którym mają odpowiadać rozprawy doktorskie, mają odpowiednie zastosowanie.

§ 6. 1. Rozprawę doktorską przedkłada się w 10 egzemplarzach wydanych drukiem lub w maszynopisie. W przypadku przedłożenia pracy w maszynopisie, do której treści należą rysunki, wykresy, fotografie i inne materiały ilustracyjne, co najmniej 3 egzemplarze powinny być przedłożone z pełnym materiałem ilustracyjnym.

2. Po zakończeniu przewodu doktorskiego co najmniej jeden egzemplarz rozprawy doktorskiej należy przestać do odpowiedniej biblioteki specjalistycznej.

§ 7. 1. Po złożeniu rozprawy doktorskiej rada naukowa wyznacza co najmniej dwóch recenzentów spośród samodzielnych pracowników nauki, z których co najmniej jeden posiada tytuł profesora i reprezentuje dyscyplinę naukową lub gałąź nauki odpowiadającą tematowi rozprawy doktorskiej oraz co najmniej jeden nie jest pracownikiem danej placówki Akademii lub instytutu.

2. Po zapoznaniu się z recenzjami i opinią promotora rada naukowa podejmuje uchwałę o wstępnym przyjęciu rozprawy doktorskiej.

§ 8. 1. Przepisy wydane na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy, dotyczące zakresu egzaminów doktorskich, mają odpowiednie zastosowanie.

2. Zależnie od uznania rady naukowej egzaminów doktorskie zdaje się po złożeniu rozprawy doktorskiej i jej wstępnym przyjęciu przez radę naukową lub po przeprowadzeniu publicznej dyskusji nad rozprawą. Rada może również postanowić, że kandydat ma zdać część egzaminów przed dyskusją, część zaś po dyskusji. Rada naukowa powołuje komisję egzaminacyjną. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi: promotor, recenzenci rozprawy doktorskiej oraz samodzielny pracownik nauki — specjalista dyscypliny dodatkowej będącej przedmiotem egzaminów doktorskich. Przewodniczącą powołuje rada naukowa spośród członków komisji. Termin egzaminów doktorskich wyznacza kierownik placówki Akademii lub instytutu. O wyniku egzaminów decyduje komisja bezwzględną większością głosów. Z przebiegu i wyniku egzaminów spisuje się odpowiedni protokół.

3. W razie ujemnego wyniku egzaminów doktorskie mogą być powtórzone tylko jeden raz po upływie czasu, który określa rada naukowa.

§ 9. 1. O publicznej dyskusji nad rozprawą rada naukowa ogłasza w prasie miejscowej co najmniej na 10 dni przed dyskusją, podając miejsce i datę rozprawy, nazwisko autora rozprawy, temat rozprawy, nazwisko promotora i recenzentów oraz miejsce, w którym się można zaznajomić z rozprawą.

2. Publiczna dyskusja odbywa się na posiedzeniu rady naukowej. Zagaja ją autor, przedstawiając główne tezy rozprawy, po czym wypowiadają się promotor i recenzenci. W razie nieobecności recenzentów odczytuje się recenzje. W dyskusji mogą brać udział zarówno członkowie rady naukowej i autor rozprawy, jak i osoby postronne, obecne na posiedzeniu.

3. Rada naukowa zwolni od obowiązku przeprowadzenia publicznej dyskusji nad rozprawą, jeżeli tego wymaga obowiązek zachowania tajemnicy państwowej.

4. Po przeprowadzeniu publicznej dyskusji i zdaniu egzaminów doktorskich z wynikiem pomyślnym rada naukowa podejmuje uchwałę o ostatecznym przyjęciu pracy doktorskiej i nadaniu kandydatowi stopnia doktora.

§ 10. 1. W posiedzeniach rady naukowej, na których przeprowadza się publiczną dyskusję nad rozprawą doktorską oraz podejmuje się uchwałę co do przyjęcia rozprawy i co do nadania stopnia doktora, biorą udział z głosem stanowczym zaproszeni przez radę spoza jej grona wybitni specjaliści w danej gałęzi nauki, będący samodzielnymi pracownikami nauki, w tym recenzent, o którym mowa w § 7 ust. 1.

2. W podejmowaniu uchwał rady naukowej dotyczących przewodu doktorskiego biorą udział tylko członkowie rady, będący samodzielnymi pracownikami nauki, oraz zaproszeni specjaliści, o których mowa w ust. 1, w ilości co najwyżej dwóch.

3. Uchwała rady naukowej o nadaniu stopnia doktora zapada w głosowaniu tajnym większością 2/3 głosów osób uprawnionych do głosowania przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania w myśl ust. 2, nie mniej jednak niż przy obecności siedmiu osób.

§ 11. Po zatwierdzeniu uchwały rady naukowej o nadaniu stopnia doktora (§ 22 ust. 1) uroczystej promocji dokonuje przewodniczący rady naukowej na publicznym posiedzeniu rady.

Warunki i tryb nadawania stopnia docenta.

§ 12. Stopień docenta nadaje rada naukowa w drodze przewodu habilitacyjnego.

§ 13. Do przewodu habilitacyjnego może być dopuszczona osoba odpowiadająca warunkom określonym w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 1959 r. w sprawie warunków uprawniających szkoły wyższe, placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk i instytuty istniejące poza szkołami wyższymi do nadawania stopni naukowych (Dz. U. Nr 35, poz. 218), posiadająca stopień naukowy doktora, której osiągnięcia naukowe rada naukowa uzna za twórczy wkład do rozwoju danej gałęzi nauki.

§ 14. Przewód habilitacyjny obejmuje:

- 1) ocenę kwalifikacji naukowych kandydata na podstawie całego jego dorobku naukowego ze szczególnym uwzględnieniem rozprawy habilitacyjnej,
- 2) kolokwium habilitacyjne,
- 3) wykład habilitacyjny,
- 4) powzięcie przez radę naukową uchwały o nadaniu stopnia naukowego docenta.

§ 15. Rozprawa habilitacyjna powinna stanowić twórczy wkład do rozwoju danej gałęzi nauki i powinna być opublikowana lub przyjęta do opublikowania przed wszczęciem przewodu habilitacyjnego. Rada naukowa zwolni od wymagania publikacji rozprawy, których opublikowanie byłoby sprzeczne z obowiązkiem zachowania tajemnicy państwowej.

§ 16. 1. Osoba ubiegająca się o stopień docenta składa kierownikowi placówki Akademii lub instytutu podanie o wszczęcie przewodu habilitacyjnego.

2. Do podania należy dołączyć:

- 1) życiorys,
- 2) dowód uzyskania stopnia doktora,
- 3) rozprawę habilitacyjną w 5 egzemplarzach,
- 4) wykaz prac naukowych oraz w miarę możliwości co najmniej po jednym egzemplarzu prac naukowych publikowanych i co najmniej po 3 egzemplarze prac naukowych nie publikowanych.

3. Decyzję o dopuszczeniu do przewodu habilitacyjnego podejmuje rada naukowa.

4. Do oceny rozprawy habilitacyjnej i całego dorobku naukowego kandydata rada naukowa powołuje co najmniej trzech recenzentów spośród profesorów zwyczajnych lub nadzwyczajnych, z których co najmniej jeden nie jest pracownikiem danej placówki Akademii lub instytutu.

5. Na podstawie oceny recenzentów (ust. 4) rada naukowa podejmuje uchwałę o dopuszczeniu kandydata do kolokwium habilitacyjnego, które powinno stanowić dyskusję nad rozprawą habilitacyjną i wykazać znajomość przez osobę ubiegającą się o nadanie stopnia docenta aktualnej problematyki dyscypliny naukowej stanowiącej zakres habilitacji. Kolokwium odbywa się na publicznym posiedzeniu rady. Pytania kandydatowi mogą zadawać członkowie rady, będący samodzielnymi pracownikami nauki, oraz zaproszeni wybitni specjaliści (§ 18).

6. Po uznaniu przez radę naukową wyniku kolokwium za pomyślny odbywa się wykład habilitacyjny na publicznym posiedzeniu rady naukowej na temat wybrany przez kandydata i zatwierdzony przez radę naukową. Wykład ma na celu stwierdzenie umiejętności związłego i jasnego przedstawienia zagadnień naukowych.

7. Rada naukowa może zwolnić kandydata od wykładu habilitacyjnego.

§ 17. Rada naukowa podejmuje uchwałę o nadaniu stopnia docenta na podstawie oceny rozprawy habilitacyjnej i całego dorobku naukowego kandydata, wyników kolokwium habilitacyjnego i wykładu habilitacyjnego.

§ 18. 1. W posiedzeniach rady naukowej, na których zapadają decyzje dotyczące przewodu habilitacyjnego, biorąc udział z głosem stanowczym jedynie członkowie rady, będący samodzielnymi pracownikami nauki, oraz zaproszeni przez radę w ilości co najwyżej dwóch inni wybitni specjaliści z danej gałęzi nauki, będący samodzielnymi pracownikami nauki, w tym recenzent, o którym mowa w § 16 ust. 4, nie będący pracownikiem danej placówki Akademii lub instytutu.

2. Do ważności uchwał wymagana jest obecność co najmniej połowy ogólnej liczby osób uprawnionych do głosowania, nie mniej jednak niż dziesięciu osób. Uchwały zapadają w głosowaniu tajnym większością 2/3 głosów.

Przepisy wspólne.

§ 19. Rozprawa powinna być przedłożona w języku polskim, a w języku obcym może być przedłożona za zezwoleniem

radę naukową. W tym ostatnim przypadku do rozprawy w języku oryginalnym powinno być dołączone obszerne streszczenie w języku polskim.

§ 20. Odrzucona przez radę naukową rozprawa doktorska lub habilitacyjna nie może być podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia doktora lub docenta w innych placówkach Akademii, instytutach lub wydziałach szkół wyższych.

§ 21. Przepisy wydane na podstawie art. 77 ust. 2 ustawy, dotyczące bliższego określenia stopni naukowych w zależności od gałęzi nauki lub dyscypliny naukowej, stosuje się odpowiednio.

Zatwierdzenie stopni naukowych.

§ 22. 1. Uchwała rady naukowej o nadaniu stopnia doktora podlega zatwierdzeniu:

- 1) w stosunku do placówek Akademii — przez właściwy wydział naukowy Polskiej Akademii Nauk,
- 2) w stosunku do instytutów — przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną utworzoną na podstawie ustawy z dnia 15 grudnia 1951 r. o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki (Dz. U. z 1956 r. Nr 45, poz. 205).

2. Organy zatwierdzające uchwały o nadaniu stopnia doktora wymienione w ust. 1 rozstrzygają odwołania od uchwał rad naukowych odmawiających zatwierdzenia tematu rozprawy doktorskiej, ostatecznego przyjęcia rozprawy lub nadania stopnia doktora.

§ 23. 1. Uchwała rady naukowej o nadaniu stopnia docenta podlega zatwierdzeniu przez Centralną Komisję Kwalifikacyjną, o której mowa w § 22 ust. 1.

2. Od uchwał rady naukowej odmawiających wszczęcia przewodu habilitacyjnego lub nadania stopnia docenta służy odwołanie do Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, o której mowa w § 22 ust. 1.

§ 24. Obsługę techniczną Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, o której mowa w § 22 ust. 1, sprawuje Sekretariat Polskiej Akademii Nauk.

§ 25. 1. Centralną ewidencję stopni naukowych doktora i docenta nadanych zarówno w szkołach wyższych, jak i w placówkach Polskiej Akademii Nauk i w innych instytutach, prowadzi Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego. W tym celu najpóźniej w ciągu miesiąca od zatwierdzenia Polska Akademia Nauk będzie komunikować Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego o zatwierdzeniu stopnia doktora, nadanego w placówce Akademii, a Centralna Komisja Kwalifikacyjna o zatwierdzeniu stopnia doktora nadanego w innych instytutach i stopnia docenta nadanego w placówkach Akademii lub w innych instytutach.

2. Obowiązek komunikowania Ministerstwu Szkolnictwa Wyższego o nadaniu lub zatwierdzeniu stopni naukowych ciąży również na ministerstwach i urzędach centralnych, którym podlegają szkoły wyższe.

Przepisy końcowe.

§ 26. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Akademii Nauk i zainteresowanym ministrom.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cytankiewicz*